

Т.М. Приліпко

Д.С.-Г.Н.

І.І. Тимофійшин

К.С.-Г.Н.

В.О. Кадиш

К.С.-Г.Н.

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

НАСТРИГ ПОЯРКОВОЇ ВОВНИ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ ОВЕЦЬ ПОРОДИ ПРЕКОС ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ СЕЛЕНУ В РАЦІОНІ

Дослідженнями ремонтного молодняка овець породи Прекос доведено позитивний вплив селену на вовнову та м'ясну продуктивність. Додатки селеніту натрію, незалежно від доз їх застосування, позитивно впливали на продуктивність. Проте, порівняно з контрольною та іншими дослідними групами, кращими були показники III дослідної групи, до раціону годівлі якої включали 1,10 мг селеніту натрію.

© Т.М. Приліпко, І.І. Тимофійшин, В.О. Кадиш

Постановка проблеми

При організації мінеральної годівлі овець необхідно звертати увагу на збалансованість раціонів з окремих мінеральних речовин.

Потреба молодняка в селені збільшується в період інтенсивного росту. Вівці за характером продуктивності є універсальними тваринами, але вовнова продуктивність їх є основною. Тому потреба овець у мінеральних речовинах відрізняється від потреби в них інших жуйних тварин [3, С. 2].

Аналіз останніх досліджень

Наявність антагонізму і синергізму між окремими мінеральними елементами в обміні речовин вимагає таких співвідношень мінеральних і органічних речовин у складі раціону, які б забезпечували найбільш сприятливі умови для протікання фізіологічних процесів в організмі й сприяли б одержанню високої продуктивності при економічному використанні корму і задовільному стані здоров'я тварини [2, С. 22].

Під впливом селенового фактора посилюються білковий та вуглеводний обміни. Одним із проявів біологічної функції селену в організмі тварин є його участь в обміні сірковмісних амінокислот – метіоніну і цистину [1, С. 140].

До недавнього часу вважали, що селен не є нормальною складовою частиною тваринного організму й звертали увагу на нього тільки як на токсичний елемент. Доведено, що селен є необхідним елементом. У наш час його вважають незамінним біологічно активним елементом, який є ефективним при лікуванні 20 захворювань у 19 видів тварин, має антиоксидантну дію, впливає на більшість ферментативних реакцій. Функція селену – каталітична [5, С. 75].

Водночас треба зважати на те, що селен у дозах, що перевищують оптимальний для потреби живого організму рівень, стає небезпечним фактором, викликаючи через інтоксикацію порушення функцій різних життєвих систем. При цьому діапазон безпечності цього елемента дуже вузький, що потребує ретельного підходу до його призначення людям та сільськогосподарським тваринам. Ми згадуємо тут про людей тому, що потреба їх у селені значною мірою залежить від його вмісту у продуктах тваринного походження, сировина для виробництва яких збагачується селеном через корми раціону забійних тварин [4, С. 156].

У зв'язку з тим, що межа коливань профілактичних і токсичних доз селену є незначною, **метою** даних досліджень є визначення впливу різних доз селену на вовнову продуктивність та м'ясні якості овець породи Прекос.

Матеріал і методика досліджень

З метою вивчення впливу різних доз згодовування селеніту натрію на продуктивність овець провели науково-господарський дослід в умовах

СТОВ "Подільська зоря" с. Руданське Шаргородського району Вінницької області.

Для проведення дослідів було відібрано 5 груп баранців, віком 4 місяці породи Прекокс – скороспілих м'ясо-вовнового напрямку продуктивності.

Годівля піддослідних тварин проводилась три рази (о 8, 14 і 17 год.) Баранчики контрольної групи впродовж всього дослідів перебували на основному раціоні, а тваринам I; II; III; IV дослідних груп додатково згодовували селен в дозах 0,80; 1,10; 1,40; 1,70 мг на 1 кг сухої речовини раціону відповідно.

Годівля овець була груповою з роздачею кормів за масою в кожному дачу. Доступ до кухонної солі та питної води був вільний.

Балансування раціонів здійснювали за деталізованими нормами (Калашніков А.П., Клейменов В.І., 1985; Наздрін М.І., Карпусь М.М., Караващенко В.Ф. та ін., 1991).

Зміни живої маси піддослідних тварин визначалися індивідуальним зважуванням уранці до годівлі при постановці на дослід. Визначалися також вовнова продуктивність баранчиків і якість вовни (під час стриження та індивідуального зважування виходу митої вовни та якості вовнових волокон). Через два місяці після стрижки проводили забій.

Одержані в досліді дані оброблялись біометрично за загальноприйнятими методами варіаційної статистики (Плохінський М.А., 1989; Овсянников О.І., 1976).

Результати досліджень

Оскільки продукцією вівчарства є вовна, тому основна увага біла спрямована на дослідження росту вовни в контрольній і дослідних групах.

Проведений дослід показав, що кращі показники росту вовни протягом всіх місяців росту (5-й місяць – $4,02 \pm 0,08$; 6-й – $5,07 \pm 0,07$; 7-й – $6,11 \pm 0,07$; 8-й – $7,14 \pm 0,07$) був у III дослідній групі, де включення добавки селену становило 1,10 мг.

Аналіз даних таблиці 1 свідчить про те, що тварини III дослідної групи, які отримували по 1,18 мг селену, мали найвищі показники настригу вовни (митой – $1,33 \pm 0,66$ кг; немитой – $7,64 \pm 0,05$ кг). Поряд з цим, можна зазначити, що в цій групі спостерігалася найбільша міцність вовни, яка становила $6,55 \pm 0,12$ кг/м. Інші показники вовнової продуктивності (вихід, натуральна довжина, природна довжина вовни) також значно перевищують контрольну групу.

Ми визначали м'ясні якості баранців, які споживали селеніт натрію в різних дозах.

Таблиця 1. Результати
 пояркової стрижки

Показник	Група				
	контро- льна (X±m)	II дослідна (X±m)	III дослідна (X±m)	IV дослідна (X±m)	V дослідна (X±m)
Настриг митої вовни, кг	1,13±0,02	1,28±0,06	1,33±0,06	1,27±0,06	1,31±0,06
Настриг немитої вовни, кг	7,09±0,03	7,57±0,05	7,64±0,05	7,60±0,05	7,62±0,06
Вихід вовни, %	54,18±0,5	51,0±1,23	53,69±0,5	50,61±1,23	50,3±1,2
Натуральна довжина, см	5,10±0,2	6,41±0,12	6,39±0,12	6,36±0,12	6,23±1,2
Природна довжина, см	6,13±0,21	7,53±0,16	7,49±0,16	7,45±0,16	7,41±0,16
Міцність вовни на розрив, р. км	6,45±0,06	6,53±0,12	6,53±0,12	6,53±0,12	6,49±0,12
Товщина вовни, мкм	21,63±0,23	21,71±0,13	21,96±0,13	21,70±0,13	21,71±0,13

Таблиця 2. Забійні якості овець

Показник	Група					
	контро- льна	I дослідна	II дослідна	III дослідна	IV дослідна	V дослідна
Жива маса, кг	38,25±0,71	40,34±0,52	42,6±0,61	43,78±0,56	40,86±0,48	41,94±0,57
Передзабійна жива маса, кг	37,46±0,16	39,78±0,29	41,84±0,24	42,28±0,23	38,92±0,18	40,11±0,22
Забійна маса, кг	17,51±0,37	19,61±0,50	20,16±0,21	21,16±0,32	19,13±0,15	19,48±0,44
Забійний вихід, %	46,74±0,72	49,29±0,86	48,18±0,81	50,05±0,88	49,15±0,76	48,57±0,85
Маса охолод- женої туші, кг	16,15±0,25	17,98±0,50	19,15±0,28	20,07±0,38	18,74±0,45	17,83±0,48
Коефіцієнт м'ясності, кг	4,87	5,29	5,44	5,61	5,22	5,34
Площа м'язево- го вічка, см ²	15,21	15,42	15,22	16,03	15,82	15,38

Результати забою наведені в таблиці 2. В аналогічних умовах утримання і годівлі тварини дослідних груп мали різні відгодівельні показники. За передзабійною масою, наприклад, у контролі були мінімальні показники (38,25 кг), а ровесники дослідних груп перевищували їх на 2,09–5,53 кг. При цьому відмічається значна різниця у III дослідній групі, де жива маса складала 43,78 кг.

Максимальна забійна маса спостерігається теж у тварин III дослідної

групи, що перевищує показники контрольної на 20,84 % і решту дослідних груп – на 9,25–15,13 %.

Тварин дослідних груп характеризував відносно вищий коефіцієнт м'ясності – на 7,18–15,21 %.

Висновки:

1. При застосуванні селеніту натрію при годівлі овець у них спостерігається збільшення вовнової продуктивності, порівняно з контрольними тваринами. Найвища вовнова продуктивність у III дослідній групі, де доза селену становила 1,10 мг на 1 кг сухої речовини.

2. За показниками забою тварини дослідних груп переважають контрольних, що вказує на позитивну дію підвищених доз селену на формування м'ясних якостей у овець.

Перспективи подальших досліджень

Плануємо розрахувати економічну ефективність при використанні селену.

Література

1. Биохимические аспекты функции селена / А.Г. Халмуратов, Ц.М. Штутман, Р.В. Чаговец, А.А. Кругликова // Селен в биологии: Материалы 3-й науч. конф. – Баку, 1981. – Т. 3. – С. 138–143.
 2. Голубкина Н.А., Шумова Е.В., Нучманова Т.А. Повышение питательной ценности столовой свеклы // Агро–XXI. – 2001. – № 2. – С. 22–23.
 3. Папазян Т. Обогащение продуктов животноводства селеном // Животноводство России. – 2002. – № 9. – С. 1–5.
 4. Бабаев А.З., Мамедалиева Ф.М., Кабулова Э.А. О биологическом значении ингибирования селенитом пероксидирования углеводов (включая канцерогенные соединения) // Селен в биологии: Материалы 3-й науч. конф. – Баку, 1981. – Т. 3. – С. 154–156.
 5. Yenkins K.J., Hidiroglou M.A. A review of selenium – Vitamin E responsive problems in live stock: A case for selenum as a feed additive in Canada // Canad. J. Anim. Sc. – 1992. – Vol. 52. – № 2. – Pp. 72–76.
-
-